

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/15/2006

ZAUFAJĄCE DO POLITYKÓW W STYCZNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2006

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2005 roku

- ❑ W styczniu, podobnie jak przed miesiącem, liderem rankingu zaufania jest premier Kazimierz Marcinkiewicz. Ufa mu ponad dwie trzecie badanych (68%). Drugie miejsce przypadło Zbigniewowi Relidze (65%), a na trzecim plasuje się - z minimalnie słabszym wynikiem - prezydent Lech Kaczyński (64%). Ci trzej politycy są przez Polaków odbierani z zdecydowanie najbardziej przychylnie. Zajmujący kolejne miejsca w rankingu Donald Tusk, Zbigniew Ziobro i Jarosław Kaczyński cieszą się zaufaniem nieco ponad połowy badanych (po 53%). W pierwszej dziesiątce najczęściej darzonych zaufaniem polityków znaleźli się także: Jan Rokita (40%), Andrzej Lepper (38%), Hanna Gronkiewicz-Waltz (37%) oraz, z wyraźnie już słabszymi notowaniami, Marek Borowski i Waldemar Pawlak (po 33%).

- ❑ Styczeń nie przyniósł dużych zmian w ocenach polityków. Jedynymi, którzy zyskali w opinii badanych w ciągu ostatniego miesiąca, są premier Kazimierz Marcinkiewicz (5-punktowy wzrost zaufania), prezydent Lech Kaczyński (wzrost zaufania o 3 punkty i spadek nieufności o 2 punkty) oraz minister obrony Radosław Sikorski (3-punktowy wzrost zaufania). Trochę gorsze niż przed miesiącem są natomiast oceny liderów większości liczących się ugrupowań - Jarosława Kaczyńskiego, Donalda Tuska, Romana Giertycha, Marka Borowskiego i Wojciecha Olejniczaka, a także członków gabinetu Kazimierza Marcinkiewicza - Ludwika Dorna, Zbigniewa Ziobry oraz Zbigniewa Wassermanna.

- ❑ Podobnie jak w grudniu, z największą nieufnością ankietowanych spotyka się Roman Giertych (51%). Tylko trochę mniej osób nie ma zaufania do Andrzeja Leppera oraz Leszka Balcerowicza (po 45%). W ocenie tych polityków zdecydowanie przeważa nastawienie negatywne.

Początek roku raczej nie przyniósł uspokojenia sytuacji na scenie politycznej. Mniejszościowy rząd Kazimierza Marcinkiewicza ciągle działa w warunkach niepewności nie mając poparcia większości posłów. W ostatnich dniach grudnia trwał jeszcze spór między NFZ a lekarzami z Porozumienia Zielonogórskiego, co groziło tym, że od nowego roku część obywateli praktycznie straci możliwość korzystania z bezpłatnej służby zdrowia. Przedłużający się konflikt wywołał nerwowe reakcje niektórych członków rządu, co raczej nie zostało dobrze przyjęte zarówno przez lekarzy, jak i społeczeństwo. Mimo to odnotowaliśmy wzrost poparcia dla rządu i pozytywnych ocen jego działalności¹. Tuż przed świętami Bożego Narodzenia złożył uroczystą przysięgę i rozpoczął urzędowanie Prezydent RP Lech Kaczyński. W pierwszych dniach stycznia nastąpiły zmiany personalne w rządzie - po krytyce prasowej do dymisji podał się minister skarbu Andrzej Mikosz, a w czasie realizacji naszego sondażu² nieoczekiwanie nowym ministrem finansów i wicepremierem została była członkini władz PO Zyta Gilowska. Trzeba zaznaczyć, że badanie przeprowadziliśmy przed sejmowym kryzysem, jaki powstał w związku z terminarzem uchwalania budżetu, wydarzenia te nie mogły zatem mieć wpływu na przedstawione niżej oceny.

ZAUFIANIE I NIEUFIARNOŚĆ

W styczniu, tak jak przed miesiącem, pierwsze miejsce w rankingu polityków cieszących się największym zaufaniem społecznym zajął premier Kazimierz Marcinkiewicz, któremu ufa ponad dwie trzecie ankietowanych (68%). Drugie miejsce przypadło szefowi resortu zdrowia Zbigniewowi Relidze (65%). Jego nazwisko uwzględniliśmy w styczniowym badaniu po raz pierwszy od momentu, kiedy zrezygnował ze startu w wyborach

¹ Por. komunikat CBOS „Stosunek do rządu”, styczeń 2006.

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (188) zrealizowano w dniach 6-9 stycznia 2006 roku na liczącej 1007 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

prezydenckich. Trzecią pozycję w rankingu zaufania społecznego, z minimalnie słabszym wynikiem niż minister zdrowia, zajmuje prezydent Lech Kaczyński, któremu ufa 64% ankietowanych. Ci trzej politycy odbierani są przez Polaków zdecydowanie najbardziej przychylnie. Drugą grupę przedstawicieli sceny politycznej należących do czołówki tego rankingu, choć cieszących się nieco mniejszym zaufaniem tworzą Donald Tusk, Zbigniew Ziobro i Jarosław Kaczyński (po 53% deklaracji zaufania). Pozostałym politykom ufa mniej ankietowanych. Dwie piąte (40%) deklaruje zaufanie do Jana Rokity, a ponad jedna trzecia - do Andrzeja Leppera (38%) i Hanny Gronkiewicz-Waltz (37%). Co trzeci badany ufa liderowi SdPI Markowi Borowskiemu i prezesowi PSL Waldemarowi Pawlakowi (po 33%), a nieco ponad jedna czwarta (28%) darzy zaufaniem szefa SLD Wojciecha Olejniczaka.

Tak jak w grudniu, z największą nieufnością badanych spotyka się Roman Giertych. Nie ufa mu nieco ponad połowa ankietowanych (51%). Tylko trochę rzadziej nieufność badanych budzą Andrzej Lepper oraz Leszek Balcerowicz (po 45%). W ocenie tych polityków zdecydowanie przeważa nastawienie negatywne. Dość kontrowersyjnie oceniani są Hanna Gronkiewicz-Waltz, Jan Rokita oraz Marek Borowski. Wprawdzie relatywnie dość często spotykają się oni z nieufnością badanych (nie ufa im prawie jedna trzecia), ale z drugiej strony zaufanie do nich deklaruje spora część społeczeństwa.

Początek roku nie przyniósł dużych zmian w społecznym odbiorze polityków. Głównie są to jednak zmiany *in minus*. Do nielicznych przedstawicieli sceny politycznej, którzy zyskali w opinii badanych, należy przede wszystkim Kazimierz Marcinkiewicz. Styczeń jest kolejnym miesiącem poprawy notowań premiera. W porównaniu z grudniem zaufanie do niego wzrosło o 5 punktów procentowych. Od listopada, kiedy to po raz pierwszy badaliśmy stosunek do Kazimierza Marcinkiewicza, odsetek badanych, którzy mu ufają, wzrósł w sumie o 9 punktów. Jednocześnie premier wciąż zalicza się do tych polityków, którzy relatywnie rzadko spotykają się z negatywnym nastawieniem ankietowanych. Tak jak przed miesiącem, nieufność do niego deklaruje zaledwie co dziesiąty respondent. Pozytywnym zmianom w ocenach Kazimierza Marcinkiewicza towarzyszy rosnąca z miesiąca na miesiąc jego akceptacja jako szefa rządu, sukcesywnie poprawiają się też oceny jego gabinetu. Na styczniowy wzrost zaufania do Kazimierza Marcinkiewicza z pewnością wpłynęły pomyślnie zakończone dla Polski negocjacje w sprawie unijnego budżetu, co w dużej mierze można uznać za jego osobisty sukces. Pokazał się nie tylko jako polityk umiejętnie poruszający się w naszej rzeczywistości politycznej, ale także sprawny i skuteczny w relacjach z partnerami międzynarodowymi.

W mniejszym stopniu poprawiły się oceny Lecha Kaczyńskiego, który rozpoczął pierwszy miesiąc swej prezydentury. Zaufanie do niego wzrosło o 3 punkty procentowe, jednocześnie nieznacznie zmalała (o 2 punkty - różnica w granicach błędu pomiaru) grupa badanych, którzy mu nie ufają. Pierwsze notowania Lecha Kaczyńskiego jako prezydenta należą do najlepszych z jego dotychczasowych wyników. Minimalnie większym zaufaniem obecny prezydent cieszył się jedynie tuż po wygranych wyborach - w listopadzie ubiegłego roku (66% deklaracji zaufania), jednak wówczas nieco więcej osób deklarowało w stosunku do niego nieufność (20%).

O poprawie ocen, aczkolwiek bardzo już niewielkiej, można jeszcze mówić tylko w przypadku ministra obrony Radosława Sikorskiego. W porównaniu z grudniem zaufanie do tego polityka wzrosło o 3 punkty procentowe. Nadal jednak pozostaje on postacią słabo rozpoznawaną i mało znaną szerokiej publiczności. Jego nazwisko nic nie mówi zdecydowanej większości pytanym (61%). Obecnie obdarza go zaufaniem co siódmy respondent, natomiast nieufność deklaruje co dwudziesty.

W tym miesiącu notujemy niewielkie pogorszenie się ocen większości polityków. Niekorzystne zmiany dotyczą zarówno członków rządu, jak i liderów niemal wszystkich ugrupowań politycznych.

Mniejszym niż w grudniu zaufaniem cieszą się szefowie PiS i PO - Jarosław Kaczyński i Donald Tusk (spadek deklaracji zaufania odpowiednio o 3 i 4 punkty procentowe). Gorsze od ubiegłomiesięcznych są także oceny Romana Giertycha (4-punktowy spadek zaufania i 3-punktowy wzrost nieufności) oraz Marka Borowskiego (spadek zaufania o 5 punktów i wzrost nieufności o 3 punkty). W ocenie badanych nieco stracił również lider SLD Wojciech Olejniczak (2-punktowy spadek zaufania i 4-punktowy wzrost nieufności). Nie zmieniły się natomiast znacząco oceny liderów ugrupowań odwołujących się głównie do wiejskiego elektoratu Samoobrony oraz PSL - Andrzeja Leppera i Waldemara Pawlaka.

Tabela 1. Stosunek do polityków w styczniu 2006

Politycy	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	I '06	Zmiana od XII '05	I '06	Zmiana od XII '05		
	w procentach					
K. Marcinkiewicz	68	5	10	0	14	2
Z. Religa	65	*	11	*	15	4
L. Kaczyński	64	3	18	-2	13	1
Z. Ziobro	53	-2	18	3	13	10
J. Kaczyński	53	-3	21	0	18	2
D. Tusk	53	-4	23	1	17	2
J. Rokita	40	-2	30	-1	19	5
A. Lepper	38	0	45	-1	13	1
H. Gronkiewicz-Waltz	37	0	31	-1	19	7
W. Pawlak	33	1	27	1	26	8
M. Borowski	33	-5	30	3	19	10
W. Olejniczak	28	-2	21	4	18	27
A. Zoll	26	*	5	*	14	48
B. Komorowski	26	-2	17	1	20	30
Z. Wassermann	26	-1	18	4	16	32
L. Balcerowicz	25	-4	45	0	19	2
M. Jurek	24	2	16	0	16	38
R. Giertych	24	-4	51	3	13	5
S. Meller	23	-1	8	1	15	47
L. Dorn	23	-3	23	3	14	32
R. Sikorski	15	3	5	0	13	61
K. Ujazdowski	15	*	8	*	15	56
B. Borusewicz	13	-1	10	2	14	53
J. Kurtyka	7	*	7	*	12	68

Pominięto „trudno powiedzieć”

* W grudniu 2005 roku brak pomiaru

Tabela 2. Zmiany **zaufania** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań																
	2004					2005										2006	
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	XI	XII	I
	w procentach																
L. Balcerowicz	31	28	30	28	25	27	28	24	27	28	24	26	26	23	25	29	25
M. Borowski	40	37	41	41	38	39	40	34	40	38	34	41	40	34	39	38	33
B. Borusewicz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	14	13
L. Dorn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	26	26	23
R. Giertych	25	20	27	27	27	27	27	27	29	26	26	24	25	26	30	28	24
H. Gronkiewicz-Waltz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	-	-	-	40	36	37	37
M. Jurek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	22	24
J. Kaczyński	54	48	46	45	48	49	51	45	50	46	44	43	48	56	60	56	53
L. Kaczyński	54	50	48	48	49	50	52	46	53	48	45	44	50	64	66	61	64
B. Komorowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	28	26
J. Kurtyka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
A. Lepper	33	33	35	32	32	32	38	37	39	36	37	33	36	37	41	38	38
K. Marcinkiewicz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59	63	68
S. Meller	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	24	23
W. Olejniczak	-	-	21	18	-	-	-	-	-	-	25	24	22	28	32	30	28
W. Pawlak	28	29	27	28	-	-	36	32	34	35	31	-	-	-	42	32	33
Z. Religa	-	-	-	63	65	64	67	62	67	63	63	64	59	-	-	-	65
J. Rokita	48	40	48	47	49	49	46	43	50	44	42	43	40	44	42	42	40
R. Sikorski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	12	15
D. Tusk	47	42	44	42	43	45	42	38	45	44	43	45	54	71	57	57	53
K. Ujazdowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
Z. Wassermann	-	-	-	17	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	27	26
Z. Ziobro	-	-	46	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49	55	53
A. Zoll	-	-	-	-	-	24	24	20	-	-	25	24	-	-	-	-	26

Tabela 3. Zmiany **nieufności** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań																
	2004					2005											2006
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	XI	XII	I
	w procentach																
L. Balcerowicz	46	49	47	44	48	48	50	48	48	45	46	49	47	50	52	45	45
M. Borowski	22	22	19	21	23	21	23	26	25	25	28	28	26	28	31	27	30
B. Borusewicz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	8	10
L. Dorn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	19	20	23
R. Giertych	33	35	33	32	41	39	39	39	42	42	40	49	44	44	46	48	51
H. Gronkiewicz-Waltz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	-	-	-	26	35	32	31
M. Jurek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	16	16
J. Kaczyński	19	23	21	26	23	22	23	23	23	26	28	34	26	20	23	21	21
L. Kaczyński	18	24	21	24	23	21	22	22	21	27	28	36	26	19	20	20	18
B. Komorowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	16	17
J. Kurtyka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
A. Lepper	50	50	48	50	50	51	46	44	42	46	42	51	45	46	44	46	45
K. Marcinkiewicz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	10	10
S. Meller	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	7	8
W. Olejniczak	-	-	7	10	-	-	-	-	-	-	12	17	16	17	21	17	21
W. Pawlak	28	27	23	22	-	-	23	23	24	24	26	-	-	-	23	26	27
Z. Religa	-	-	-	7	6	6	7	9	7	10	8	12	12	-	-	-	11
J. Rokita	26	29	24	24	22	23	25	25	23	23	26	28	26	26	34	31	30
R. Sikorski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5	5
D. Tusk	15	20	16	17	16	17	17	20	16	18	19	25	17	12	24	22	23
K. Ujazdowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
Z. Wassermann	-	-	-	9	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	14	18
Z. Ziobro	-	-	19	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	15	18
A. Zoll	-	-	-	-	-	5	4	6	-	-	6	6	-	-	-	-	5

Należy jeszcze raz przypomnieć, że styczniowe badanie zostało przeprowadzone przed wydarzeniami w Sejmie zapoczątkowującymi obecny kryzys polityczny, który, jak się wydaje, raczej nie przysporzy popularności politykom i prawdopodobnie nasili jeszcze krytycyzm w stosunku do całej klasy politycznej.

Mimo dobrych ocen pracy rządu, w styczniu zarejestrowaliśmy niewielkie pogorszenie notowań niektórych znanych i często obecnych w mediach członków gabinetu Kazimierza Marcinkiewicza. Trochę gorsze niż przed miesiącem oceny uzyskali minister sprawiedliwości Zbigniew Ziobro (spadek zaufania o 2 punkty i wzrost nieufności o 3 punkty) oraz koordynator ds. służb specjalnych Zbigniew Wassermann (4-punktowy wzrost nieufności). Nagłośniona w mediach wypowiedź wicepremiera Ludwika Dorna o możliwości powoływania do wojska lekarzy pierwszego kontaktu odmawiających przyjmowania pacjentów nie pozostała bez wpływu na jego notowania. Zaufanie do niego spadło o 3 punkty procentowe. O tyle samo zwiększyła się grupa respondentów, wśród których budzi on nieufność.

Do polityków, którzy w ciągu ostatnich tygodni nieco stracili w ocenie badanych, należy też Leszek Balcerowicz. Po odnotowanej w ubiegłym miesiącu poprawie notowań zaufanie do szefa NBP nieco zmalało (o 4 punkty procentowe).

W styczniu, w związku z trwającym i pomyślnie zakończonym jeszcze przed realizacją sondażu konfliktem między NFZ a lekarzami skupionymi w Porozumieniu Zielonogórskim, ponownie umieściliśmy na naszej liście nazwisko Zbigniewa Religi - szefa resortu zdrowia. Jak pokazują wyniki naszego badania, nadal jest on nie tylko jednym z najlepiej odbieranych polityków, ale też należy do najczęściej darzonych zaufaniem społecznym członków rządu. W porównaniu z sierpniem ubiegłego roku, kiedy to ostatnio badaliśmy stosunek do tego polityka (wówczas kandydata na prezydenta), jego obecne notowania są lepsze. Jednak biorąc pod uwagę dłuższy okres można stwierdzić, że nie odbiegają one od przeciętnych, jakie uzyskiwał w trakcie kampanii wyborczej.

Kolejnym członkiem rządu, którego znajomość i społeczny odbiór badaliśmy w styczniu, jest minister kultury Kazimierz Ujazdowski. Mimo wieloletniego stażu na scenie politycznej okazuje się on politykiem dość słabo znanym szerokiej publiczności. Nie rozpoznaje go ponad połowa ankietowanych. Wśród kojarzących jego nazwisko respondentów częściej spotyka się z nastawieniem pozytywnym niż negatywnym. Prawie dwukrotnie większa liczba ankietowanych deklaruje zaufanie do ministra kultury, niż wyraża w stosunku do niego nieufność (odpowiednio: 15% i 8%).

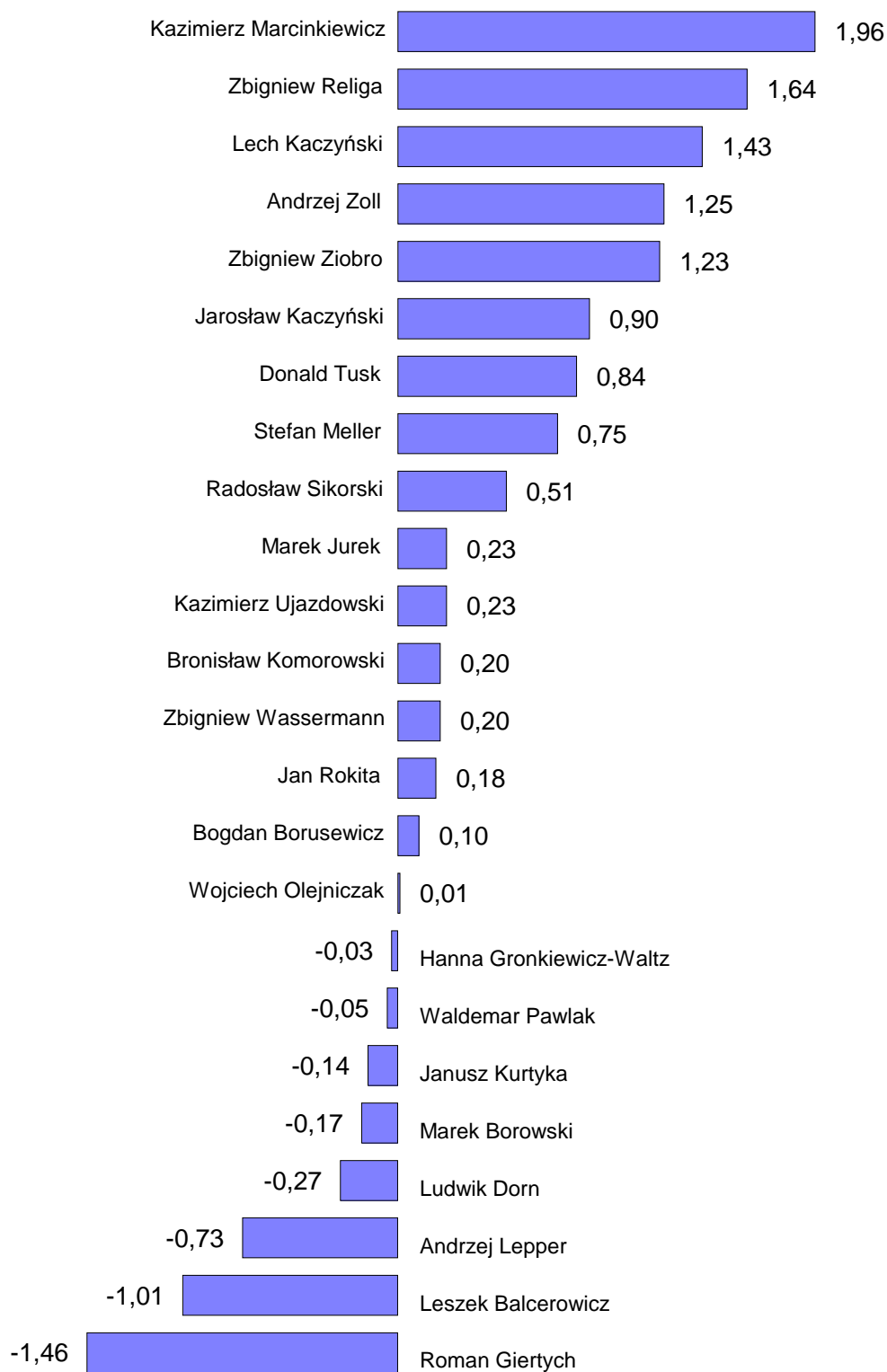
W styczniu zapytaliśmy także ankietowanych o opinie na temat kończącego sprawowanie urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich Andrzeja Zolla oraz nowego szefa Instytutu Pamięci Narodowej Janusza Kurtyki. Stosunkowo dość rzadko pojawiający się w mediach Andrzej Zoll nawet obecnie po z górą pięciu latach sprawowania urzędu nie jest osobą powszechnie znaną. Jego nazwisko nic nie mówi prawie połowie pytanym (48%). Niezmiennie jednak zalicza się on do tych osobistości życia publicznego, które postrzegane są najbardziej jednoznacznie pozytywnie - w jego społecznej ocenie zaufanie zdecydowanie przeważa nad nieufnością, o czym świadczy m.in. bardzo wysoka pozycja w rankingu średnich ocen. Obecnie zaufaniem darzy go 26% ankietowanych, nie ufa mu zaś zaledwie co dwudziesty (5%).

Mimo ożywionej dyskusji w mediach i kontrowersji, jakie wzbudziła kandydatura Janusza Kurtyki na szefa IPN, jest on postacią bardzo mało znaną i słabo identyfikowaną przez badanych. Rozpoznaje go zaledwie niespełna co trzeci respondent (32%). W świetle ocen tej grupy ankietowanych jawi się on jako polityk odbierany zdecydowanie kontrowersyjnie - równie często budzący zaufanie (7%), jak i nieufność (7%).

ŚREDNIE OCEN

W naszym sondażu badani oceniają poszczególnych polityków posługując się jedenastopunktową skalą, której skrajne punkty określić można z jednej strony jako głęboką nieufność (-5), z drugiej zaś jako bardzo duże zaufanie (+5). Omawiane powyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania i nieufności. Prezentowane były łączne odsetki badanych wyrażających zaufanie (wskazania punktów od +1 do +5), obojętność (0), nieufność (od -1 do -5) do poszczególnych polityków, a także stopień ich nieznaności - odnosiły się one do ogółu badanych. Natomiast średnia ocen jest syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień do poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

RYS. 1. ŚREDNIE OCEN POLITYKÓW W STYCZNIU 2006

Tak jak miesiąc temu, liderem rankingu średnich jest premier Kazimierz Marcinkiewicz (1,96). W jego ocenie zaufanie blisko siedmiokrotnie przeważa nad nieufnością. Drugie miejsce wśród najlepiej ocenianych przedstawicieli sceny politycznej, z wyraźnie już jednak niższą średnią ocen, przypadło w tym miesiącu Zbigniewowi Relidze (1,64), który z kolei wyraźnie wyprzedza w tym rankingu, cieszącego się niemal równie dużym zaufaniem, prezydenta Lecha Kaczyńskiego (1,43). Do grona zdecydowanie pozytywnie postrzeganych przedstawicieli sceny politycznej należą także Andrzej Zoll (1,25) oraz Zbigniew Ziobro (1,23). Niższą średnią ocen, niemniej jednak również świadcząca o dużej przewadze pozytywnych nastawień, uzyskali także Jarosław Kaczyński (0,90), Donald Tusk (0,84) oraz minister spraw zagranicznych Stefan Meller (0,75). Pozytywne opinie wyraźnie przeważają też w ocenie ministra obrony Radosława Sikorskiego (0,51). Dodatnią średnią ocen, wskazującą już jednak na ambiwalentny stosunek do tych polityków, uzyskali ponadto: marszałek Sejmu Marek Jurek, minister kultury Kazimierz Ujazdowski, koordynator ds. służb specjalnych Zbigniew Wassermann, a także politycy opozycji Bronisław Komorowski i Jan Rokita oraz marszałek Senatu Bogdan Borusewicz.

Tak jak przed miesiącem najniższe noty badani wystawili Romanowi Giertychowi (średnia ocen wynosi -1,46). W mniejszym stopniu krytycyzm dominuje w ocenie Leszka Balcerowicza (-1,01). Do zdecydowanie negatywnie postrzeganych przedstawicieli sceny politycznej zalicza się także Andrzej Lepper (-0,73).

Porównanie styczniowych średnich ocen z rejestrowanymi przed miesiącem potwierdza niewielką skalę odnotowanych zmian. Nieduży wzrost liczby deklaracji zaufania do premiera Kazimierza Marcinkiewicza i jeszcze mniejszy do prezydenta Lecha Kaczyńskiego nie zaważył w istotnym stopniu na całościowych ocenach tych polityków (różnice średnich są nieistotne statystycznie). W przypadku niewielkiej grupy przedstawicieli sceny politycznej można też mówić o wyraźnym pogorszeniu się ich dotychczasowego wizerunku. W ocenie rozpoznających go osób stosunkowo najwięcej stracił szef MSWiA Ludwik Dorn (różnica średnich -0,43 punktu). Istotnie, choć w mniejszym stopniu zmalała także średnia ocen Zbigniewa Ziobry oraz szefa LPR Romana Giertycha (różnica średnich po -0,30 punktu).

Tabela 4. Zmiany średniej ocen

Politycy (uszeregowanie według kierunku i wielkości zmian)	XII 2005	I 2006	Różnica
K. Marcinkiewicz	1,78	1,96	0,18
J. Rokita	0,04	0,18	0,14
L. Kaczyński	1,31	1,43	0,12
H. Gronkiewicz-Waltz	-0,12	-0,03	0,09
M. Jurek	0,14	0,23	0,09
R. Sikorski	0,43	0,51	0,08
S. Meller	0,76	0,75	-0,01
A. Lepper	-0,67	-0,73	-0,06
L. Balcerowicz	-0,93	-1,01	-0,08
D. Tusk	0,92	0,84	-0,08
B. Komorowski	0,30	0,20	-0,10
W. Pawlak	0,06	-0,05	-0,11
J. Kaczyński	1,03	0,90	-0,13
W. Olejniczak	0,14	0,01	-0,13
B. Borusewicz	0,28	0,10	-0,18
M. Borowski	0,05	-0,17	-0,22
Z. Wassermann	0,43	0,20	-0,23
R. Giertych	-1,16	-1,46	-0,30 *
Z. Ziobro	1,53	1,23	-0,30 *
L. Dorn	0,16	-0,27	-0,43 *

*Różnica średnich ocen istotna statystycznie na poziomie 0,05

★

★

★

Pierwszy miesiąc nowego roku nie przyniósł dużych zmian w społecznym odbiorze większości polityków. Po raz kolejny poprawiły się notowania premiera Kazimierza Marcinkiewicza, który pokazał, że dobrze radzi sobie nie tylko w polityce wewnętrznej, ale jest także skutecznym negocjatorem na arenie międzynarodowej. Niewiele mniejszym zaufaniem niż premier cieszą się kilkakrotny lider rankingu zaufania z okresu przedwyborczego Zbigniew Religa oraz zaprzysiężony już prezydent Lech Kaczyński. Wśród

polityków uwzględnionych w naszym badaniu z największą nieufnością ankietowanych spotykają się szefowie partii, które - być może - tworzyć będą przyszłą koalicję rządową: Roman Giertych oraz Andrzej Lepper. W takim samym stopniu jak przewodniczący Samoobrony nieufność badanych budzi szef NBP Leszek Balcerowicz. W ocenie tych polityków wyraźnie przeważa ona nad zaufaniem.

W styczniu nieco poprawiły się także notowania prezydenta Lecha Kaczyńskiego oraz ministra obrony Radosława Sikorskiego. Średnie ocen wskazują, że także Jan Rokita, Hanna Gronkiewicz-Waltz i Marek Jurek uzyskali wśród rozpoznających ich respondentów minimalnie lepsze oceny niż w grudniu. Pozostali politycy są oceniani mniej korzystnie niż w ubiegłym miesiącu. W stosunkowo największym stopniu pogorszył się wizerunek Ludwika Dorna, Romana Giertycha oraz, co należy traktować raczej jako korektę po grudniowej zwwyżce ocen, Zbigniewa Ziobry.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Stosunek do **Ludwika Dorna**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	14	23	32	8	1002
Płeć						
Mężczyźni	28	13	28	24	7	476
Kobiety	20	15	18	39	9	526
Wiek						
18-24 lat	20	15	13	41	11	152
25-34	25	19	15	32	8	175
35-44	21	14	26	30	9	172
45-54	23	16	30	23	8	185
55-64	29	9	29	26	7	139
65 lat i więcej	22	9	22	39	8	179
Miejsce zamieszkania						
Wieś	14	12	22	41	11	375
Miasto do 20 tys.	32	8	20	29	11	125
20-100 tys.	26	14	25	29	6	197
101-500 tys.	26	21	24	25	4	191
501 tys. i więcej mieszk.	35	14	22	22	7	115
Wykształcenie						
Podstawowe	15	8	18	47	11	290
Zasadnicze zawodowe	21	12	25	34	7	258
Średnie	27	17	23	25	7	346
Wyższe	37	24	25	8	6	108
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	52	22	13	6	7	56
Prac. umysł. niż. szczebla	26	18	34	17	5	103
Pracownicy fiz.- umysł.	20	23	20	29	7	74
Robotnicy wykwalifikowani	28	12	30	20	10	99
Robotnicy niewykwalifik.	21	9	14	51	5	39
Rolnicy	13	16	20	41	9	53
Pracujący na własny rach.	34	18	27	8	12	28
Bierni zawodowo						
Renciści	19	13	22	34	12	99
Emeryci	25	8	24	37	6	214
Uczniowie i studenci	15	11	12	51	11	76
Bezrobotni	20	15	17	38	11	117
Gospodynie domowe i inni	11	11	31	37	9	45
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	27	15	34	17	7	143
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	23	20	28	27	2	83
sekt. pryw. poza rolnict.	33	18	17	24	8	171
prywatnym gosp. rolnym	16	14	21	38	11	54
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	16	11	14	50	8	132
301-500	22	15	23	32	7	171
501-900	26	17	21	30	6	205
901-1200	31	10	38	18	3	84
Powyżej 1200 zł	41	16	26	11	5	58
Ocena własnych war. mater.						
Złe	22	12	17	42	8	309
Średnie	23	12	25	30	10	424
Dobre	26	19	25	24	7	268
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	17	9	32	30	11	72
Raz w tygodniu	20	14	26	32	8	535
1-2 razy w miesiącu	29	11	20	34	7	134
Kilka razy w roku	29	16	15	28	12	163
W ogóle nie uczestniczy	29	17	12	37	6	98
Poglądy polityczne						
Lewica	45	13	19	19	3	118
Centrum	25	15	20	34	6	285
Prawica	24	15	37	18	7	328
Trudno powiedzieć	11	12	9	52	16	271

Tabela 2. Stosunek do Romana Giertycha

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	51	13	24	5	6	1003
Płeć						
Mężczyźni	53	13	26	4	3	477
Kobiety	50	13	23	7	7	526
Wiek						
18-24 lat	51	13	25	6	5	152
25-34	58	14	18	4	6	176
35-44	54	15	25	3	3	172
45-54	48	15	29	3	5	185
55-64	52	9	31	4	4	139
65 lat i więcej	45	13	19	13	10	179
Miejsce zamieszkania						
Wieś	39	14	31	9	8	374
Miasto do 20 tys.	53	12	25	6	4	125
20-100 tys.	57	14	21	3	5	197
101-500 tys.	60	18	17	2	3	191
501 tys. i więcej mieszk.	66	5	20	3	5	116
Wykształcenie						
Podstawowe	39	13	25	14	8	290
Zasadnicze zawodowe	44	16	31	4	5	257
Średnie	62	12	21	1	4	347
Wyższe	67	11	17	1	4	109
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	66	11	16	0	7	56
Prac. umysł. niż. szczebla	60	14	22	1	3	103
Pracownicy fiz.- umysł.	56	19	20	0	6	74
Robotnicy wykwalifikowani	59	15	22	1	3	97
Robotnicy niewykwalifik.	40	18	33	4	5	41
Rolnicy	51	6	35	8	0	53
Pracujący na własny rach.	61	9	24	0	7	28
Bierni zawodowo						
Renciści	45	14	24	11	6	99
Emeryci	48	11	23	10	7	214
Uczniowie i studenci	53	11	28	6	2	76
Bezrobotni	44	17	26	7	6	117
Gospodynie domowe i inni	43	12	29	3	14	45
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	50	16	30	1	3	143
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	56	15	23	2	4	83
sekt. pryw. poza rolnict.	64	13	16	1	5	171
prywatnym gosp. rolnym	52	9	30	8	0	55
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	35	14	39	5	7	132
301-500	52	16	20	6	6	171
501-900	52	17	20	6	5	205
901-1200	62	6	26	4	1	84
Powyżej 1200 zł	71	6	19	0	3	59
Ocena własnych war. mater.						
Złe	47	12	27	9	5	308
Średnie	49	16	23	5	7	425
Dobre	60	11	23	3	3	270
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	46	6	29	6	12	72
Raz w tygodniu	50	13	28	5	4	536
1-2 razy w miesiącu	54	16	21	4	5	134
Kilka razy w roku	58	13	18	4	8	163
W ogóle nie uczestniczy	52	16	17	10	5	98
Poglądy polityczne						
Lewica	79	6	14	2	0	118
Centrum	52	13	28	4	4	285
Prawica	51	14	33	1	1	329
Trudno powiedzieć	39	17	15	14	15	271

Tabela 3. Stosunek do **Lecha Kaczyńskiego**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	18	13	64	1	5	1003
Płeć						
Mężczyźni	21	12	63	0	4	477
Kobiety	14	14	64	1	6	526
Wiek						
18-24 lat	26	13	58	1	2	152
25-34	24	18	54	0	4	177
35-44	14	11	71	1	4	172
45-54	13	13	71	0	3	184
55-64	15	8	70	0	6	139
65 lat i więcej	14	16	58	2	10	179
Miejsce zamieszkania						
Wieś	9	13	70	1	7	374
Miasto do 20 tys.	23	13	61	0	3	125
20-100 tys.	23	16	58	1	2	197
101-500 tys.	19	13	64	1	4	192
501 tys. i więcej mieszk.	28	9	56	0	6	116
Wykształcenie						
Podstawowe	13	12	63	2	10	290
Zasadnicze zawodowe	18	12	66	0	4	256
Średnie	20	14	64	0	3	348
Wyższe	21	16	60	0	3	109
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	21	22	51	0	5	56
Prac. umysł. niż. szczebla	17	12	70	0	1	103
Pracownicy fiz.- umysł.	18	18	60	0	4	75
Robotnicy wykwalifikowani	19	12	67	0	3	97
Robotnicy niewykwalifik.	22	8	67	0	2	41
Rolnicy	5	14	82	0	0	53
Pracujący na własny rach.	23	12	55	0	10	28
Bierni zawodowo						
Renciści	15	14	60	3	9	99
Emeryci	15	13	62	2	9	214
Uczniowie i studenci	25	12	60	1	2	76
Bezrobotni	24	13	60	0	3	116
Gospodynie domowe i inni	7	9	77	0	7	45
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	13	12	73	0	2	143
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	18	15	64	0	3	83
sekt. pryw. poza rolnict.	24	15	56	0	5	172
prywatnym gosp. rolnym	4	15	82	0	0	55
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	11	12	72	0	5	132
301-500	19	14	61	1	6	172
501-900	12	16	65	1	6	205
901-1200	25	13	61	0	1	84
Powyżej 1200 zł	28	9	61	0	1	59
Ocena własnych war. mater.						
Złe	17	13	64	1	6	308
Średnie	17	12	65	1	6	426
Dobre	19	16	61	0	4	269
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	9	11	70	0	10	72
Raz w tygodniu	13	12	70	1	4	536
1-2 razy w miesiącu	22	10	65	0	3	134
Kilka razy w roku	23	17	51	1	9	163
W ogóle nie uczestniczy	32	20	43	0	4	98
Poglądy polityczne						
Lewica	36	14	48	0	2	118
Centrum	19	14	65	0	2	286
Prawica	11	9	79	0	1	329
Trudno powiedzieć	15	18	51	2	14	270

Tabela 4. Stosunek do **Kazimierza Marcinkiewicza**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	10	14	68	2	6	1002
Płeć						
Mężczyźni	10	14	69	1	5	477
Kobiety	10	13	67	3	6	525
Wiek						
18-24 lat	13	19	61	2	5	151
25-34	18	17	59	2	5	177
35-44	10	13	71	3	4	172
45-54	8	13	71	2	5	184
55-64	7	11	74	1	6	139
65 lat i więcej	5	9	72	5	9	179
Miejsce zamieszkania						
Wieś	7	12	71	3	7	374
Miasto do 20 tys.	11	14	69	2	4	125
20-100 tys.	12	19	62	4	3	196
101-500 tys.	12	10	73	1	5	192
501 tys. i więcej mieszk.	16	16	60	1	7	116
Wykształcenie						
Podstawowe	8	14	63	5	9	290
Zasadnicze zawodowe	12	11	70	2	5	256
Średnie	11	15	70	1	4	347
Wyższe	14	14	68	1	2	109
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	19	11	62	3	6	56
Prac. umysł. niż. szczebla	6	19	73	1	1	103
Pracownicy fiz.- umysł.	20	15	58	0	6	75
Robotnicy wykwalifikowani	10	13	71	3	3	97
Robotnicy niewykwalifik.	12	10	67	7	3	41
Rolnicy	10	15	70	0	4	53
Pracujący na własny rach.	13	6	73	0	7	28
Bierni zawodowo						
Renciści	11	14	63	5	8	99
Emeryci	5	10	73	3	8	214
Uczniowie i studenci	12	21	63	1	2	75
Bezrobotni	13	14	66	3	5	116
Gospodynie domowe i inni	4	17	67	0	12	45
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	9	13	74	3	2	143
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	11	15	67	4	3	83
sekt. pryw. poza rolnict.	16	13	63	2	6	172
prywatnym gosp. rolnym	9	16	70	0	4	55
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	5	13	70	2	9	132
301-500	14	15	63	1	7	172
501-900	7	11	74	4	5	205
901-1200	10	11	75	1	2	84
Powyżej 1200 zł	15	14	71	0	0	59
Ocena własnych war. mater.						
Złe	9	13	68	3	7	308
Średnie	11	13	67	2	6	426
Dobre	11	16	69	2	3	268
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	6	15	70	2	8	72
Raz w tygodniu	7	11	75	2	5	536
1-2 razy w miesiącu	11	16	64	2	6	134
Kilka razy w roku	14	16	59	3	8	163
W ogóle nie uczestniczy	25	18	47	4	6	98
Poglądy polityczne						
Lewica	23	14	62	1	1	118
Centrum	11	15	68	3	3	286
Prawica	6	8	85	0	1	329
Trudno powiedzieć	10	19	50	5	16	269

Tabela 5. Stosunek do Zbigniewa Religi

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Niezna- mość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	15	65	4	6	1002
Płeć						
Mężczyźni	12	15	67	2	4	476
Kobiety	9	15	64	6	7	526
Wiek						
18-24 lat	13	22	54	5	6	150
25-34	12	21	58	4	4	177
35-44	12	9	72	3	4	172
45-54	8	15	71	1	6	185
55-64	10	13	72	1	4	139
65 lat i więcej	9	8	64	9	9	179
Miejsce zamieszkania						
Wieś	6	14	65	7	9	374
Miasto do 20 tys.	16	12	64	4	5	125
20-100 tys.	13	12	70	3	3	195
101-500 tys.	14	19	62	1	3	192
501 tys. i więcej mieszk.	10	17	66	2	5	116
Wykształcenie						
Podstawowe	8	11	61	11	9	290
Zasadnicze zawodowe	10	15	67	3	5	257
Średnie	12	16	67	0	4	347
Wyższe	13	18	66	0	3	108
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	14	19	62	0	5	55
Prac. umysł. niż. szczebla	10	17	73	0	1	103
Pracownicy fiz.- umysł.	13	23	53	1	9	75
Robotnicy wykwalifikowani	13	14	70	1	2	97
Robotnicy niewykwalifik.	8	23	62	4	2	41
Rolnicy	14	18	61	5	2	53
Pracujący na własny rach.	7	10	76	0	6	28
Bierni zawodowo						
Renciści	10	12	64	9	5	99
Emeryci	9	10	66	5	9	214
Uczniowie i studenci	11	24	53	4	8	75
Bezrobotni	9	9	71	6	5	117
Gospodynie domowe i inni	6	11	69	7	7	45
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	11	10	77	0	2	143
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	10	26	62	1	1	83
sekt. pryw. poza rolnict.	13	20	58	2	7	171
prywatnym gosp. rolnym	16	19	59	5	2	55
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	6	13	67	4	9	132
301-500	10	14	65	4	6	172
501-900	11	12	68	5	5	205
901-1200	15	13	68	2	2	84
Powyżej 1200 zł	11	13	75	0	1	59
Ocena własnych war. mater.						
Złe	10	14	63	6	7	308
Średnie	9	14	67	3	6	426
Dobre	12	17	66	3	3	268
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	3	7	76	5	9	72
Raz w tygodniu	9	13	70	3	5	536
1-2 razy w miesiącu	13	18	60	4	5	134
Kilka razy w roku	12	20	55	5	8	163
W ogóle nie uczestniczy	16	15	58	8	2	98
Poglądy polityczne						
Lewica	13	15	71	0	1	118
Centrum	11	20	63	2	5	286
Prawica	11	10	77	0	2	328
Trudno powiedzieć	8	15	51	13	13	270

Tabela 6. Stosunek do **Zbigniewa Ziobry**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	18	13	53	10	6	1001
Płeć						
Mężczyźni	19	12	59	7	4	477
Kobiety	17	15	48	13	7	524
Wiek						
18-24 lat	19	19	42	14	6	151
25-34	25	19	47	2	8	176
35-44	17	12	58	10	4	171
45-54	15	14	57	9	5	185
55-64	14	7	66	10	3	139
65 lat i więcej	16	8	50	18	7	179
Miejsce zamieszkania						
Wieś	8	9	59	16	7	373
Miasto do 20 tys.	20	13	58	7	3	125
20-100 tys.	25	17	45	7	6	195
101-500 tys.	20	20	50	6	4	192
501 tys. i więcej mieszk.	28	12	47	8	5	116
Wykształcenie						
Podstawowe	10	10	50	23	8	290
Zasadnicze zawodowe	15	11	60	8	6	256
Średnie	21	18	53	4	4	346
Wyższe	35	14	46	1	4	109
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	43	13	37	0	7	56
Prac. umysł. niż. szczebla	19	22	51	4	4	103
Pracownicy fiz.- umysł.	21	27	42	2	8	74
Robotnicy wykwalifikowani	21	10	64	1	4	97
Robotnicy niewykwalifik.	17	16	55	6	7	41
Rolnicy	5	15	62	18	0	53
Pracujący na własny rach.	31	7	55	4	3	28
Bierni zawodowo						
Renciści	13	16	50	17	5	99
Emeryci	16	6	56	14	7	214
Uczniowie i studenci	16	19	45	16	4	75
Bezrobotni	12	11	55	16	6	117
Gospodynie domowe i inni	9	5	64	14	8	43
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	21	14	57	3	4	143
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	18	17	57	5	3	83
sekt. pryw. poza rolnict.	29	18	45	1	7	171
prywatnym gosp. rolnym	5	19	59	17	0	55
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	8	14	59	13	5	131
301-500	17	13	49	11	10	171
501-900	14	12	58	12	5	205
901-1200	28	11	55	6	0	84
Powyżej 1200 zł	29	14	54	0	3	59
Ocena własnych war. mater.						
Złe	11	11	57	15	6	307
Średnie	18	12	54	10	6	425
Dobre	24	18	48	6	3	269
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	10	4	58	13	14	72
Raz w tygodniu	13	13	60	10	4	534
1-2 razy w miesiącu	21	14	51	10	5	134
Kilka razy w roku	25	18	39	10	8	163
W ogóle nie uczestniczy	32	13	38	13	4	98
Poglądy polityczne						
Lewica	39	10	42	6	3	118
Centrum	19	16	53	8	4	286
Prawica	11	11	73	3	3	329
Trudno powiedzieć	14	15	34	24	13	268